

Dr hab. inż. Dorota Gawęda
Katedra Herbologii i Technik Uprawy Roślin
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
ul. Akademicka 13
20-950 Lublin

Lublin, 06.02.2020 r.

Recenzja

rozprawy doktorskiej Pana mgr inż. Stanisława Świtka
**pt. „Ocena działań mających na celu zwiększenie bioróżnorodności i poziomu usług
ekosystemowych w polskim rolnictwie”**

Informacja o rozprawie

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pana mgr inż. Stanisława Świtka została wykonana w Instytucie Zoologii oraz w Katedrze Agronomii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu pod kierunkiem Prof. dr hab. Piotra Tryjanowskiego i promotora pomocniczego Dr hab. Zuzanny Sawinskiej.

Niniejsza opinia została napisana w odpowiedzi na pismo Pana prof. dr hab. Andrzeja Blecharczyka, Przewodniczącego Rady Naukowej Dyscypliny Rolnictwo i Ogrodnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z dnia 10.01.2020 r.

Ocena zasadności przeprowadzonych badań

Intensyfikacja rolnictwa wywarła negatywny wpływ na bioróżnorodność krajobrazu rolniczego w Europie, czego główną przyczyną są zmiany naturalnych siedlisk spowodowane między innymi intensywnymi systemami produkcji rolnej, zaniechaniem użytkowania łąk i pastwisk, uproszczeniem krajobrazu, likwidacją siedlisk marginalnych, zanikiem lokalnych ras zwierząt gospodarskich i odmian roślin uprawnych. Celem międzynarodowej polityki i prowadzonych badań stała się zatem ochrona bioróżnorodności, która jest warunkiem zachowania produktywności ekosystemów rolniczych. Z powyższych względów wysoko oceniam dobór problematyki badawczej przedstawionej do recenzji rozprawy doktorskiej jako bardzo ważną i aktualną. Autor podejmuje próbę oceny działań prośrodowiskowych dokonywanych przez rolników, w dużym stopniu wymuszanych na nich przez realizację polityki rolnej Unii Europejskiej, w tym z jej nowymi elementami, takimi jak koncepcja zazielenienia oraz tworzenie obszarów proekologicznych. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że Autor w wyniku podjętych badań zaproponował nowy sposób oceny bioróżnorodności gospodarstw, wykorzystujący wiedzę i nastawienie rolników oraz zasugerował innowacyjną klasyfikację gospodarstw na 4 grupy w zależności od ich przyrodniczej wartości, tj. zielone (wysoka wartość), żółte (średnia do dużej wartości), szare (średnia do małej wartości) i czarne (mała wartość).

Ze względu na niewielką liczbę publikacji krajowych poświęconych ocenie działań mających na celu zwiększenie bioróżnorodności i usług ekosystemowych podjęte przez Autora badania służą poszerzeniu wiedzy w tym zakresie.

Ocena formalna pracy

Praca doktorska została wykonana na podstawie spójnego tematycznie zbioru 4 artykułów naukowych, których wykaz znajduje się na 2 stronie syntetycznego opracowania. Prace te wraz z oświadczeniami współautorów zostały załączone pod koniec rozprawy. Trzy spośród nich ukazały się w czasopismach o zasięgu międzynarodowym: *Acta Agriculturae Scandinavica, Section B-Soil & Plant Science* (IF: 0,810, 40 pkt. MNiSW₂₀₁₉), *Agronomy* (IF: 2,259, 100 pkt. MNiSW₂₀₁₉), *Scientia Agricola* (IF: 1,383, 35 pkt. MNiSW₂₀₁₇) i jedna krajowym: *Więś i Rolnictwo* (14 pkt. MNiSW₂₀₁₇). Łączny IF opublikowanych prac wynosi 4,452, a liczba punktów zgodnie z rokiem opublikowania 189. Wszystkie prace są współautorskie, a wkład Pana mgr inż. Stanisława Świtka w ich powstanie wynosi od 51 do 60% (średnio 56,5%) - zgodnie z oświadczeniami współautorów. Ważnym świadectwem znacznego wkładu Doktoranta w powstanie prac jest fakt, że we wszystkich czterech artykułach jest on autorem wiodącym.

Rozprawa doktorska Pana mgr inż. Stanisława Świtka obejmuje 64 strony maszynopisu (bez załączonych artykułów będących podstawą opracowania i oświadczeń współautorów prac). Zawiera wszystkie elementy, które z formalnego punktu widzenia powinny być uwzględnione w rozprawie doktorskiej, a mianowicie: *Cykl publikacji* – 1 strona, *Udział doktoranta w poszczególnych pracach* – 1 strona, *Finansowanie badań i projekt badawczy* – 1 strona, *Sterszczenie* – 1 strona (w języku polskim), *Summary* – 1 strona (w języku angielskim), *Wstęp* – 8 stron, *Hipoteza badawcza i Cel pracy* – 1 strona, *Metodyka* – 8 stron, *Najważniejsze Wyniki* – 10 stron, *Dyskusja* – 10 stron, *Najważniejsze Wnioski* – 1 strona, *Spis literatury* – 9 stron.

Rozdziały *Metodyka* i *Najważniejsze Wyniki* zostały podzielone na 4 podrozdziały: Część A, B, C, D.

W dalszej części rozprawy Doktorant omawia pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze i całkowity dorobek naukowy.

Rozprawa zredagowana jest w sposób przejrzysty i starannie. Autor nie ustrzegł się jednak drobnych błędów stylistycznych (zaznaczonych w egzemplarzu pracy przesłanym do recenzji), które nie umniejszają wartości pracy np.:

- str. 38 ...*Dużym gospodarstwom według badania nie opłacało się wprowadzania wymagań zazielenienia ze względu na brak pokrycia straty w uzyskanych dopłatach co powoduje, że z tego powodu potrzebne są regulacje...*, zamiast ...*Dużym gospodarstwom według badania nie opłacało się wprowadzania wymagań zazielenienia ze względu na brak pokrycia straty w uzyskanych dopłatach co powoduje, że potrzebne są regulacje...*;

- str. 39 ...*choć wynik ten nie był istotnie statystycznie...*, zamiast ...*choć wynik ten nie był istotny statystycznie...*;

- str. 39 ...*We Włoszech biurokracja związana z dopłatami szczególnie jest czasochłonne i kosztowne zarówno dla urzędników jak i rolników...*, zamiast ...*We Włoszech biurokracja*